

نگاه

تغییر کاربری ایاصوفیا، نشانه‌ای از حکومت پاتریمونالیستی اردوغان

حسن صادقیان، تحلیلگر مسائل ترکیه

● هرچند تغییر کاربری ایاصوفیا از موزه به مسجد با برخی مخالفت‌های داخلی و خارجی همراه بود؛ اما واکنش‌ها و مخالفت‌ها به‌ویژه مخالفت‌های داخلی چندان هیاهو نداشت؛ به طوری‌که بحث عمده مخالفان داخلی این بود که رجب اردوغان تلاش دارد با تحریک احساسات و جلب نظر بخش محافظه‌کار و ملی‌گرای جامعه ترکیه، زمینه را برای پیروزی در انتخابات سال ۲۰۲۳ که شاید «زودهنگام» هم برگزار شود، فراهم کند؛ اما به نظر می‌رسد این موضوع، متأثر از روش حکومتی فعلی کشور ترکیه به رهبری حزب عدالت و توسعه است؛ به این معنا که آقای اردوغان می‌خواهد این اقدام یعنی «تغییر کاربری ایاصوفیا از موزه به مسجد» را به مثابه یکی از نشانگان اصلی روش حکومتی‌اش با عنوان «پاتریمونالیسم» انعکاس دهد. از این‌ منظر، تصمیم جدید دولت ترکیه، نه یک تصمیم حقوقی است، نه یک روش پوپولیستی- انتخاباتی حزب عدالت و توسعه و نه یک تصمیم بوروکراتیک برای کسب رضایت عموم یا بخشی از جامعه؛ بلکه «یک تصمیم شخصی» از جانب آقای اردوغان است. بعد از تغییر قانون اساسی در سال ۲۰۱۷، سیستم حکومتی ترکیه از پارلمانی به ریاستی تغییر یافت و بیشتر شکل یک نظم سیاسی پاتریمونالیستی یافت؛ در این نظم سیاسی، «اراده شخصی» رهبر سیاسی از اهمیت و اولویت برخوردار است و تصمیمات همواره در راستای ارضای اهداف و امیال شخصی‌اش اخذ و عملیاتی می‌شوند؛ بنابراین تغییر کاربری ایاصوفیا از موزه به مسجد، یک ضربه سیاسی به کمالیست‌ها و جریان لائیک- سکولار است که سال‌هاست هدیه ارزشمند سلطان محمد فاتح را تصرف کرده بودند.

برای اثبات این موضوع به یک مثال اشاره می‌شود؛ سال ۲۰۱۳ و به دستور رجب طیب اردوغان، ساخت مسجد بزرگ شش‌مناره‌ای که از همان ابتدای طرح، بزرگ‌ترین مسجد ترکیه نام گرفت، به مساحت ۱۷ هزار مترمربع با ظرفیت بین ۶۰ هزار تا صد هزار نمازگزار در منطقه آسیایی و بر فراز تپه‌های سرسبز و معیروف چالملیچا و درست روبه‌روی ایاصوفیا آغاز شد و دو سال پیش به بهره‌برداری رسید. حال مسئله و پرسش این است که بعد از گذشت دو سال از شروع بهره‌برداری این مسجد اِکه به مسجد اردوغان هم مشهور است] و صرف هزینه‌ای بالغ بر صد میلیون دلار، اینکه چه لزومی داشت ایاصوفیا به مسجد تبدیل شود؛ بنابراین به نظر می‌رسد هدف چیزی متفاوت از سیاست‌توری صرف است و نشانه‌های اغراض و اهداف شخصی در این موضوع مشهود است. به تعبیر دیگر، از آنجاکه معمولاً در نظم سیاسی پاتریمونالیسم، نظام اداری و سیاسی فی‌نفسه به‌مثابه ابزاری کاملاً خصوصی در اختیار حاکم قرار می‌گیرد و قدرت سیاسی به‌عنوان بخشی از ایامیلک او محسوب می‌شود، آقای اردوغان هم از این امتیاز بهره‌برداری کرد و با تبدیل ایاصوفیا به مسجد اقتدار و قدرتش را بار دیگر به اثبات رساند. ختم کلام اینکه روش حکومتی پاتریمونالیستی حزب عدالت و توسعه با رهبری آقای اردوغان اساساً مضر فرایند دموکراتیزاسیون ترکیه است و با نظم سیاسی دموکراتیک سر سازگاری ندارد؛ اما اگر آقای اردوغان بخواهد سیدات پاتریمونالی‌اش را بدون رعایت سنت و با تکیه بر اختیار و خودکامگی ادامه دهد، دراین‌صورت به «سیدات سلطانی» خواهد رسید که حالت افراطی سلطه پاتریمونالیسم است و درآن‌صورت، احتمال فروپاشی از درون بسیار محتمل خواهد بود. هرچند در یک سال اخیر هم شاهد ظهور احزاب جدیدی تحت عناوین «آینده» و «دموکراسی و پیشرفت» هستیم که رهبران آن از سرمداران مهم حزب عدالت و توسعه در دو دهه اخیر بودند و اینک مخالف رهبری اقتدارگرایانه آقای اردوغان هستند.

تقریباً نیمی از دوره ریاست‌جمهوری «دونالد ترامپ» تحت‌الشعاع تحقیقات درباره تبهانی تیم او با روسیه برای پیروزی در انتخابات ۲۰۱۶ بود. «رابرت مولر» بازرس ویژه تحقیق درباره پرونده روسیه در گزارش نهایی خود حاضر نشد ترامپ را مجرم بداند و چنین اتهامی را فراتر از اختیارات خود دانست و با اشاره به کارشکنی‌ها در مسیر تحقیقات، از کنگره خواست برای اعلام جرم احتمالی علیه ترامپ وارد عمل شود.

اما اکنون که آمریکا در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰ قرار دارد و بحران کرونا و تبعات اقتصادی آن و نیز اعتراض‌ها علیه نژادپرستی ترامپ را در موقعیتی ضعیف قرار داده، ماجرای تحقیقات درباره مداخله روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا می‌تواند ورق را به سود ترامپ بازگرداند. روز جمعه «لیندسی گراهام»، رئیس جمهوری‌خواه کمیته قضائی سنای آمریکا، اسنادی را از حالت محرمانه خارج کرد که نشان می‌دهد منبع اولیه گزارش‌های افبی‌آی درباره ارتباط کمپین انتخاباتی ترامپ و روسیه چندان مطمئن و قابل استناد نبوده است.

انتشار سند ۵۷صفحه‌ای

این اسناد محرمانه شامل یک سند ۵۷صفحه‌ای مربوط به گفت‌وگو با یک مقام مطلع در جریان تحقیقات «کریستوفر استیل» افسر سابق اطلاعاتی بریتانیاست که در جریان کمپین انتخاباتی سال ۲۰۱۶ برای نخستین بار موضوع تبانی روسیه و ترامپ را مطرح کرده بود و نیز نسخه تفسیرشده یک گزارش از روزنامه نیویورک‌تایمز است.

این اسناد به‌عنوان بخشی از روند بررسی ریشه تحقیقات به رهبری جمهوری‌خواهان و مربوط به مداخله روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا در نظر گرفته شده است. ترامپ شخصاً انجام این تحقیقات از سوی جمهوری‌خواهان سنا را مورد تأیید قرار داده؛ اما دموکرات‌ها چنین تحقیقاتی را دارای انگیزه‌های سیاسی می‌دانند؛ اما اسادی که به‌تازگی از حالت محرمانه خارج شده، نشان می‌دهد که ادعای همکاری روسیه و ترامپ چندان هم پایه و اساس محکم ندارد.

«پیتر اشتروزک»، مأمور افبی‌آی که به آغاز تحقیقات درباره روسیه کمک کرده است، در یکی از یادداشت‌های داخلی خود به تاریخ ۱۴ فوریه ۲۰۱۷ و

سنا اسناد محرمانه مربوط به پرونده مداخله روسیه در انتخابات را منتشر کرد

ورق به سود ترامپ برمی‌گردد

کمتر از یک ماه پس از آغاز ریاست‌جمهوری ترامپ می‌نویسد: «ما هنوز به هیچ سند و مدرکی که نشان دهد اعضای رسمی تیم انتخاباتی ترامپ با افسران اطلاعاتی روسیه در ارتباط بوده‌اند، دست نیافته‌ایم. ما از هر گونه تماس مشاوران ترامپ با مقامات اطلاعاتی روسیه بی‌اطلاع هستیم و می‌توانیم تأکید کنیم که درحال‌حاضر تنها تماس‌های موجود ایالات متحده با روسیه از طریق سفیر روسیه در واشنگتن و نیز ارتباط سفارت روسیه با کنگره است.» این اظهارات را روزنامه نیویورک‌تایمز هم در همان تاریخ منتشر کرد.

سند ۵۷صفحه‌ای مربوط به مصاحبه با کریستوفر استیل هم پایه و اساس نظارت افبی‌آی بر مشاوران تبلیغات انتخاباتی ترامپ در سال ۲۰۱۶ را شکل می‌داد. این سند هم عمدتاً از طریق شش منبع ظاهراً مورد اعتماد استیل تهیه شده؛ اما اغلب یافته‌های آنها براساس حدس و گمان‌ها و برآوردهای شخصی بوده است.

اشتروزک آن زمان در یادداشت خود در نیویورک‌تایمز تأکید کرد که استیل ممکن است نتوانسته باشد قضاوت درستی درباره رابطه ترامپ و افسران اطلاعاتی روسیه داشته باشد یا منابعی این اطلاعات را به او داده‌اند که قابل اعتماد نیستند. اشتروزک در سال ۲۰۱۸ و پس از آن از افبی‌آی اخراج شده که

محبوب نیست. او که همواره سعی می‌کرد در همکاری با سوسیال‌دموکرات‌های چپ‌گرا حد میانه را نگه دارد، محافظه‌کاران کشورش را ناامید کرد و همان زمان نتوانست جاه‌طلبی‌های فعالان بازار بورس را متوقف یا مقررات سختگیرانه محیط‌زیستی برای صنایع کشورش تدوین کند. در چنین شرایطی، آلمانی که به دنبال منافع خودش بود، چه در بحث تغییرات آب‌وهوایی و فناوری

و چه در مدیریت بحران اتحادیه اروپا، با عقب‌نشینی از برخی از سیاست‌هایش به تهدیدی برای همبستگی اتحادیه اروپا تبدیل شد. به نظر می‌رسد در ماه‌های اخیر برلین دوباره رهبری این اتحادیه را در دست گرفته است؛ چگونگی مواجهه با شیوع ویروس کرونا یکی از مثال‌زدنی‌ترین اقدامات این کشور در یک سال گذشته به شمار می‌رود. آلمان که به خاطر آزمایش‌های پیاپی و ارائه کیت‌های جدید مورد تحسین همگان قرار گرفته است، توانست نیازهای سیستم بهداشتی خود را تأمین و میزان مرگ‌ومیر را همچنان قطعاًطانه با هرگونه تغییرات آب‌وهوایی مقابله می‌کند و مدت‌هاست که با فشار بر دیگر کشورها از آنان می‌خواهد که انتشار گازهای کربن خود را کاهش دهند؛ برای مثال او در نشست گروه هشت (G۸)، توانست ایران حاضر را متقاعد کند تا تولید گازهای گلخانه‌ای خود را به میزان درخورتوجهی کاهش دهند. همچنین تعصب او برای عاری‌شدن آلمان از انرژی هسته‌ای انتها باعث شد این مسئله به‌گونه‌ای جدید در جهان بازتعریف شود؛ بلکه شرایطی را رقم زد تا بزرگ‌ترین اقتصاد جهان پس از متوقف‌کردن برنامه توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، به استفاده زغال‌سنگ روی بیاورد.

یکی دیگر از فرصت‌هایی که می‌تواند مرکل و آلمان را دوباره به جایگاه رهبری اتحادیه اروپا بازگرداند، فشار بر اروپا برای غلبه بر حاکمیت غول‌های تکنولوژی است. در سال ۲۰۱۴ میلادی برلین یک برنامه سه‌ساله «اهداف دیجیتالی» را آغاز کرد که در دستور کارش افزایش پایدی و فرصت‌های تحصیلی در بخش آی‌تی و شبکه‌های اینترنت قرار داده شده بود. صدراعظم اقدام به افشای پیام‌های متنی خصوصی ترامپ درباره خستگی ترامپ از سمت ریاست‌جمهوری کرد. اخراج اشتروزک باعث شد تا تردیدها درباره گزارش‌های نیویورک‌تایمز و تأکید بر «ایجاد تماس‌های متعدد میان ترامپ و افسران اطلاعاتی روسیه» افزایش یابد. **شواهد سست** سنا‌تور لیندسی گراهام در بیانیه‌ای اعلام کرد که «با مطالعه این دو سند ازجمله یادداشت‌های اشتروزک در نیویورک‌تایمز می‌توان دریافت که تمام ماجرای تحقیقات افبی‌آی درباره ارتباط تیم ترامپ و روسیه بر شواهدی سست بنا شده است و براساس این تحقیقات رابرت مولر نیز که با استناد به این گزارش‌های افبی‌آی انجام شده، غیر قابل اتکا خواهد بود؛ چراکه به گفته او، این اسناد ماهیت فاسد تحقیقات افبی‌آی درباره کمپین ترامپ در سال ۲۰۱۶ و چند مورد دیگر را به‌خوبی نمایان می‌کند.» **اماواگرها درباره نشست در برج ترامپ** طبق گزارش‌ها، نوشته‌های پیتر اشتروزک قبل از آغاز تحقیقات افبی‌آی درباره «راچر استون» همکار دیرینه ترامپ منتشر شده است. استون بعدها به اتهام ممانعت از تحقیقات کنگره درباره دخالت روسیه در انتخابات آمریکا به بیش از سه سال زندان محکوم شد که به‌تازگی ترامپ با فرمان حکومتی خود این

حکم را کاهش داد. از سوی دیگر، تمام این اتفاقات قبل از آن رخ داده که افبی‌آی بتواند اطلاعاتی درباره نشست «دونالد ترامپ جونیور»، پسر ارشد ترامپ، «پل مانافورت» مدیر کمپین تبلیغاتی و یک وکیل روسی مرتبط با کرملین کسب کند؛ نشستی که در ژوئن ۲۰۱۶ در برج ترامپ برگزار شد. برگزاری این نشست ابتدا از سوی اشتروزک انجام شد و نیویورک‌تایمز با وجود اطلاع از آن، خبر چنین نشستی را در اواسط ۲۰۱۷ منتشر کرد.

خبر برگزاری این نشست در شرایطی رسانه‌ای شد که جمهوری‌خواهان درگیر پرونده استیل شده بودند. این پروژه با سرمایه‌گذاری «میلاری کلینتون» نامزد دموکرات‌ها در سال ۲۰۱۶ و کمیته ملی حزب دموکرات آغاز شد و ادعاهایی جدی درباره رابطه ترامپ با «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهور روسیه، در آن مطرح شد؛ اما با گذشت چهار سال هنوز هیچ مدرکی درباره چنین ارتباطی ارائه نشده است.

از طرف دیگر، سند دیگری هم روز جمعه از سوی لیندسی گراهام منتشر شد. این سند یادداشتی است که جزئیات گفت‌وگوی طولانی و سه‌روزه با یک منبع کلیدی بدون نام را با کریستوفر استیل نشان می‌دهد. هنوز بسیاری از بخش‌های این سند محرمانه است و بخش‌هایی از آن هم به دستور دادستان کل آمریکا از حالت محرمانه خارج شده است. «ران جانسون» و «چاک گراسلی» سنا‌تورهای جمهوری‌خواه ماه گذشته یک ضمیمه دوصفحه‌ای از ارزیابی جامعه اطلاعاتی درباره دخالت روسیه در انتخابات منتشر کردند. این ضمیمه به درخواست این دو سنا‌تور و با تأیید «جان رادکلیف»، مدیر اطلاعات ملی آمریکا، از حالت محرمانه خارج شده بود.

این اقدامات تنها بخشی از تلاش جمهوری‌خواهان برای «یافتن حقیقت درباره تشکیل پرونده تبانی روسیه و تیم دونالد ترامپ» است. «میچ مک‌کانل»، رئیس جمهوری‌خواه سنا هم تأکید کرده که قصد دارد درباره تمام بازرسان این پرونده تحقیق کند؛ اما

از آن سو دموکرات‌ها همچنان اصرار دارند که روسیه در انتخابات سال ۲۰۱۶ به سود ترامپ وارد عمل شده است. روز گذشته «جو بایدن»، نامزد نهایی این حزب در انتخابات آمریکا، هشدار داد که روسیه هدف دارد در انتخابات ماه نوامبر هم به سود ترامپ دست به اقدامات سایبری بزند.

آلمان بر این باور است: «اکنون باید شرایطی ایجاد کنیم که وضعیت آلمان در ۱۰ یا ۱۵ سال آینده هم خوب باشد؛ یعنی اینکه محل‌های کار فعلی را حفظ کرده و برای آینده فسخل‌های کاملاً جدیدی ایجاد کنیم». به گفته مرکل، از شرکت‌ها باید در راه تحقیق و تکامل در فناوری‌های جدید حمایت شود. او در حقیقت، می‌خواهد کشورش را در بخش دیجیتالی پیش‌تاز کند و ازهمین‌رو برخی از مدیران سیلیکون‌ولی در آمریکا به سمت برلین متمایل شده‌اند. با انتخاب دونالد ترامپ به سمت ریاست‌جمهوری آمریکا و سیاست‌های ضدمهاجرتی کاخ سفید، مدیران و فعالان سیلیکون‌ولی به فکر مهاجرت به آلمان افتادند؛ چراکه برخی از متخصصان معتقدند برلین می‌تواند سیلیکون‌ولی آینده دنیا باشد.

همچنین با خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، برخی از کشورها ساز جدایی خود را از این اتحادیه کوک کرده‌اند. دست‌راستی‌ها در کشورهای اروپایی الگویی مانند برکزی‌ت را مدنظر خود قرار داده‌اند و عده‌ای در این میان بر این باورند که در شرایط جدید، آلمان مستحکم‌ترین کشور در میان دیگر کشورهای اروپایی برای حفظ اتحاد این ۲۸ کشور است. مرکل می‌گوید: آینده آلمان به طور جدایی‌ناپذیر به آینده اروپا وابسته است و اعضای اتحادیه اروپا باید بیشتر از گذشته با یکدیگر متحد شوند. این مسئله به گفته مرکل، در سال‌های آینده تعیین‌کننده مهاجرتی همچنان تحسین می‌کردن؛ اما برای آلمان به‌شدت یابین نگه دارد؛ ازاین‌رو امروز مرکل و آلمان بسیار قدرتمندتر از گذشته به نظر می‌رسند و این تصویر جدید به آنان این فرصت را می‌دهد که اشتباهات خود را درباره چالش‌های کلیدی تصحیح کنند.

مرکل که از همان روزهای نخست صدارتش سیستم بهداشتی خود را تأمین و میزان مرگ‌ومیر را همچنان قطعاًطانه با هرگونه تغییرات آب‌وهوایی مقابله می‌کند و مدت‌هاست که با فشار بر دیگر کشورها از آنان می‌خواهد که انتشار گازهای کربن خود را کاهش دهند؛ برای مثال او در نشست گروه هشت (G۸)، توانست ایران حاضر را متقاعد کند تا تولید گازهای گلخانه‌ای خود را به میزان درخورتوجهی کاهش دهند. همچنین تعصب او برای عاری‌شدن آلمان از انرژی هسته‌ای انتها باعث شد این مسئله به‌گونه‌ای جدید در جهان بازتعریف شود؛ بلکه شرایطی را رقم زد تا بزرگ‌ترین اقتصاد جهان پس از متوقف‌کردن برنامه توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، به استفاده زغال‌سنگ روی بیاورد. یکی دیگر از فرصت‌هایی که می‌تواند مرکل و آلمان را دوباره به جایگاه رهبری اتحادیه اروپا بازگرداند، فشار بر اروپا برای غلبه بر حاکمیت غول‌های تکنولوژی است. در سال ۲۰۱۴ میلادی برلین یک برنامه سه‌ساله «اهداف دیجیتالی» را آغاز کرد که در دستور کارش افزایش پایدی و فرصت‌های تحصیلی در بخش آی‌تی و شبکه‌های اینترنت قرار داده شده بود. صدراعظم اقدام به افشای پیام‌های متنی خصوصی ترامپ درباره خستگی ترامپ از سمت ریاست‌جمهوری کرد. اخراج اشتروزک باعث شد تا تردیدها درباره گزارش‌های نیویورک‌تایمز و تأکید بر «ایجاد تماس‌های متعدد میان ترامپ و افسران اطلاعاتی روسیه» افزایش یابد. **شواهد سست** سنا‌تور لیندسی گراهام در بیانیه‌ای اعلام کرد که «با مطالعه این دو سند ازجمله یادداشت‌های اشتروزک در نیویورک‌تایمز می‌توان دریافت که تمام ماجرای تحقیقات افبی‌آی درباره ارتباط تیم ترامپ و روسیه بر شواهدی سست بنا شده است و براساس این تحقیقات رابرت مولر نیز که با استناد به این گزارش‌های افبی‌آی انجام شده، غیر قابل اتکا خواهد بود؛ چراکه به گفته او، این اسناد ماهیت فاسد تحقیقات افبی‌آی درباره کمپین ترامپ در سال ۲۰۱۶ و چند مورد دیگر را به‌خوبی نمایان می‌کند.» **اماواگرها درباره نشست در برج ترامپ** طبق گزارش‌ها، نوشته‌های پیتر اشتروزک قبل از آغاز تحقیقات افبی‌آی درباره «راچر استون» همکار دیرینه ترامپ منتشر شده است. استون بعدها به اتهام ممانعت از تحقیقات کنگره درباره دخالت روسیه در انتخابات آمریکا به بیش از سه سال زندان محکوم شد که به‌تازگی ترامپ با فرمان حکومتی خود این

خبر

سوری‌ها به پای صندوق رأی می‌روند

● سومین دور انتخابات پارلمانی سوریه امروز برگزار می‌شود. روزنامه فرامنطقه‌ای رای‌الیوم دراین‌باره نوشت که مردم سوریه یکشنبه برای انتخاب اعضای جدید پارلمان کشورشان پای صندوق‌های رأی می‌روند. این سومین دور انتخابات پارلمانی سوریه از زمان آغاز بحران این کشور است و پیش‌ازاین سه بار به دلیل شیوع کرونا به تعویق افتاده بود. ناظران معتقدند به دلیل اوضاع اقتصادی و به‌ویژه پس از اجرای قانون تحریم‌های آمریکا موسوم به «سزار» (قیصر) این دور از انتخابات پارلمانی سوریه متفاوت و دوره‌های گذشته است. استان‌های دمشق و حلب از مجموع ۴۵۰ نماینده صد کرسی را به خود اختصاص داده‌اند و استان حلب و حومه آن بزرگ‌ترین فرانکسیون پارلمانی را با ۵۲ عضو در اختیار دارند. در همین راستا، احمد الشیخ، یکی از بزرگان قبیله «التقییم» در استان حلب، گفت: تعداد نامزدهای مستقل در استان حلب ۱۲۵ کانیدید است؛ اما افرادی که شانس بیشتری دارند، اسامی شناخته‌شده‌ای هستند. او افزود: بارزترین فهرست‌های انتخاباتی، فهرست‌های «الاصاله» و «الشهباء» هستند و بیشتر از ۹۰ درصد نمایندگان مستقل حلب از این دو فهرست انتخاب خواهند شد.

انتخابات در سوریه روند خاصی دارد و برای برگزاری انتخابات مردم ۱۴ استان این کشور باید پیش از برگزاری آن با مراجعه به دفاتر مختارهای محله‌های خود برای حضور در انتخابات ثبت‌نام کنند و در روز برگزاری نیز باید در همان حوزه‌ای که قبلاً ثبت‌نام کرده‌اند، حضور یابند و رأی خود را به صندوق ببندازند. شعار این دوره از انتخابات پارلمانی در سوریه «رای تو حق توست» و «رای تو واجب توست» و «با صدق و رأی خودت تفاوت را رقم بزن» انتخاب شده است.

در یک ماه اخیر با توجه به تصویب و اجرای قانون قیصر از سوی دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا علیه سوریه ارزش پول این کشور به‌شدت کاهش یافته و نرخ برابری آن در مقابل دلار از ۵۰۰ به بیش از دوهزارو ۵۰۰ لیره رسیده است. در چنین شرایطی بی‌دلیل نیست که یکی از درخواست‌های مهم مردم این کشور از نمایندگان مجلس بهبود اوضاع معیشتی و افزایش حقوق کارمندان است؛ چراکه در شرایط حاضر کارمندان میان‌پایه به صورت میانگین حدود ۲۰ دلار حقوق دریافت کرده و وضعیت سختی را می‌گذرانند؛ به طوری که در یک دهه گذشته و با وجود بحران در این کشور وضعیت این‌چنین نبوده است.

تغییرات مهم در طالبان در آستانه مذاکرات با کابل

● مقامات طالبان اعلام کردند طالبان پسر مؤسس این جنبش را مسئول شاخه نظامی خود قرار داده و چندین چهره قدرتمند دیگر را نیز به تیم مذاکره خود افزوده است. این تحولات که یکی از مهم‌ترین تغییرات در سال‌های گذشته به حساب می‌آید، پیش از مذاکرات قابل انتظار با کابل- با هدف پایان‌دادن به دهه‌ها جنگ در افغانستان- انجام شده است. به گزارش ایسنا به نقل از آسوشیتدپرس، «ملامحمد یعقوب» ۳۰ساله، پسر ملاعمر، به‌عنوان فرمانده شاخه نظامی گروه طالبان، آوازه شددیدا سازش‌ناپذیر پدرش را به میدان جنگ می‌آورد. مقامات طالبان همچنین به آسوشیتدپرس گفته‌اند اضافه‌شدن چهار نفر از شورای رهبری گروه طالبان به تیم ۲۰نفره مذاکره نیز اتفاق مهمی است. این مقامات طالبان به شرط فاش‌نشدن هویت‌شان اضافه کردند: این تغییرات که تحت نظارت «هیبت‌الله آخوندزاده»، رهبر طالبان انجام می‌شود، افزایش کنترل او بر نیروی نظامی جنبش و بخش سیاسی را هدف قرار داده است. به عقیده تحلیلگران، تحولات فوق می‌تواند خبر خوبی برای مذاکرات طالبان با رهبری سیاسی افغانستان بوده و نشان‌ده این باشد که طالبان تا چه میزان این دور مذاکرات را جدی گرفته است.

منتقد کرملین ممنوع‌السفر شد

● الکسی ناوالنی، منتقد کاخ کرملین، روز جمعه هم‌زمان با یورش پلیس به دفتر او، از ترک مسکو منع شد. به گزارش ایسنا به نقل از خبرگزاری فرانسه، اپوزیسیون روسیه ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری را که به‌تازگی و در همه‌پرسی قانون اساسی این قدرت را به صورت بالقوه به دست آورده که تا ۲۰۳۶ در مسند قدرت بماند، به سرکوب مخالفان متهم کرده است. ناوالنی اظهار کرد بازجویان از او بازجویی کرده و او را به خاطر پرونده کبیری تازه‌ای که علیه او تشکیل شده، از ترک پایتخت روسیه منع کرده‌اند. سیاست‌مداران طرفدار کاخ کرملین سال گذشته پس از آنکه رهبر اپوزیسیون به هوادارانش فراخوان داد به طور تکنیکی رأی دهند، دچار ریزش رأی شدند.